

Beleidsnota activeringsbegeleiding en activeringsstage Op naar een duurzame keuze voor activeringszorg

14/04/17

Situering

Het **aanbod activeringsbegeleiding** werd sinds 2007 geregeld via de 3 VDAB tenders 'activeringsbegeleiding' (TAT, TAZ, TAZbis). De tenders activeringsbegeleiding werden toegewezen aan intersectorale gespecialiseerde partnerschappen (met partners uit de beleidsdomeinen WSE en WVG) om de niet-arbeidsmarktgerelateerde drempels aan te pakken zodat een vervolgentraject naar betaald werk (in NEC of SEC) of arbeidszorg opnieuw mogelijk werd.

In juni 2014 werd het decreet werk- en zorgtrajecten goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Het was de bedoeling dat het aanbod van de tender activeringzorg (TAZbis) in 2017 naadloos zou kunnen overgaan in de operationalisering van dit decreet, waarin sprake is van activeringstrajecten (naast trajecten maatschappelijke oriëntatie en trajecten arbeidsmatige activiteiten). Gezien de complexiteit van dit decreet en de betrokkenheid van verschillende beleidsdomeinen, lopen de uitvoeringsbesluiten vertraging op.

De toeleiding naar TAZbis liep af op 31 december 2016. Voor het overgangsjaar 2017 werd de werking tijdelijk minimaal verzekerd door VDAB via een onderhandelingsprocedure zonder bekendmaking met de huidige TAZbis partners. Sterpunt Inclusief Ondernemen en de Werkplekarchitecten appreciëren dat dit begeleidingsaanbod, waar nood aan is en dat op zichzelf waardevol is en niet louter moet resulteren in een stap naar betaalde tewerkstelling, hierdoor ook in 2017 voor deze doelgroep beschikbaar is.

De activeringsstage maakt inherent deel uit van de activeringsbegeleiding. De activeringsstage werd reeds aangeboden in de tenders activeringsbegeleiding waar het een essentieel onderdeel was van een TAZ-traject, maar was nog niet juridisch geregeld. Het ontwerp BVR over de activeringsstage brengt hier verandering in.

De activeringsstage kan ingezet worden tijdens de activeringsbegeleiding. Ze laat werkzoekenden toe te werken aan basisvaardigheden en aan de drempels die tewerkstelling tijdelijk verhinderen. De stage staat open voor werkzoekenden bij wie een medisch, mentaal, psychisch, psychiatrisch of sociaal probleem, of een combinatie van die problemen, de inschakeling op de arbeidsmarkt verhindert.

De activeringsstage onderscheidt zich van andere stagevormen omdat deze wordt ingezet bij werkzoekenden waarbij het nog niet duidelijk is of doorstroom naar betaalde tewerkstelling mogelijk is en welk arbeidscircuit dan het meest geschikt is. De stage is duidelijk een onderdeel van de activeringsbegeleiding die onder regie van de gespecialiseerde dienstverlening (GTB) vanaf 2017 toegepast wordt door de partners binnen de provinciale netwerken ontstaan vanuit de TAZbis.

Sterpunt Inclusief Ondernemen organiseerde een **werkgroep** met de Werkplekarchitecten die actief zijn binnen activeringszorg (TAZbis). Als empowermentpartners hebben zij bij uitstek zicht op het huidige kader, de knelpunten en noden inzake activeringszorg, onder meer wat de

toeleiding, financiering en begeleiding betreft. Sterpunt Inclusief Ondernemen en de Werkplekarchitecten willen het overgangsjaar 2017 niet zomaar laten passeren, maar vooruit kijken richting 2018 via gezamenlijke standpuntbepaling met betrekking tot het toekomstige kader. Deze gezamenlijke standpuntbepaling werd uitgewerkt in deze nota en wordt nu voorgelegd aan de betrokken stakeholders.

De empowermentpartners-Werkplekarchitecten zullen in hun provinciaal netwerk de nota delen met de zorgpartners en de andere partners ter informatie en aftoetsing voor een ruim draagvlak.

Uitgangspunten

➤ **Activeringsstage**

Activeringsstage en activeringsbegeleiding zijn niet los van elkaar te zien. De activeringsstage is inherent onderdeel van de activeringsbegeleiding. Het enkel en alleen uitbesteden van de activeringsstages of de empowerende acties aan de empowermentpartners zou tekort doen aan de integrale coaching. De empowerende acties geven de jobcoach een goed beeld van de werkzoekende en zijn draagkracht, talenten en motivatie. Dit maakt een goede matching met een stagewerkplek mogelijk.

➤ **Doelgroep**

We volgen de voorliggende afbakening van de doelgroep voor activeringsbegeleiding binnen het toekomstige kader. Focus op werkzoekenden bij wie een medisch, mentaal, psychisch, psychiatrisch of sociaal probleem, of een combinatie van die problemen, de inschakeling op de arbeidsmarkt verhindert (MMPP-problematiek). Deze werkzoekenden hebben tijdelijk nood aan een begeleiding door een gespecialiseerd netwerk met focus op werk.

Vanuit het recht op werk pleiten wij ervoor dat de begeleiding en activering van deze doelgroep structureel binnen het beleidsdomein Werk gehouden wordt en dat de Vlaamse arbeidsmarktregisseur VDAB voor deze groep blijft opkomen.

➤ **Gemandateerde partners empowerment en zorg**

Een validering van de huidige partnerschappen garandeert dat de opgebouwde expertise maximaal verder wordt ingezet in het nieuwe kader. Een verderzetting van de netwerken van complementaire gespecialiseerde partners is, met het oog op het borgen van continuïteit en het verduurzamen van de investeringen, aangewezen. De integratie van de werk- en zorgcomponent werkt versterkend binnen de huidige activeringsbegeleiding en dient te worden behouden.

➤ **Financiering**

De vooropgestelde financiering van de empowermentpartners (1.252 euro voor empowerende acties en 1.200 euro voor de activeringsstage) betekent een rechtzetting van de onderfinanciering van de huidige trajecten en is een duidelijke verbetering.

Bepalende succesfactoren

De Werkplekarchitecten zijn er zich van bewust dat er een nieuw kwaliteitsdecreet komt tegen januari 2019. In hun werking streven zij proactief naar maximale herkenbaarheid van de inhoud van hun dienstverlening alsook naar kwaliteitsborging op Vlaams niveau.

Wat de specifieke dienstverlening van de activeringsbegeleiding – en stages betreft, die het voorwerp uitmaakt van deze beleidsnota, formuleren zij daarom volgende belangrijke factoren die ze mee bepalend vinden voor een kwalitatieve dienstverlening:

- Er is een (schriftelijk) dynamisch persoonlijk actieplan (PAP), waarbij vanaf de start van het traject (intake) werk en zorg zijn gekoppeld en geïntegreerd worden.
- Er is een geïntegreerde tool voor informatiedeling (dossiervorming), die toegankelijk is voor alle toegewezen professionele partners (empowermentpartners hebben minimaal leesrechten).
- Elk traject beschikt over een trajectbepaler en – bewaker (GTB-begeleider) met het oog op het verzekeren van de trajectvoortgang.
- Het traject verloopt gestroomlijnd en naadloos, zowel vanuit het oogpunt van de klant, de partners als de stagewerkplek (zonder perceptie van wachttijden)
- De betrokken professionele partners hebben binnen de regio de autonomie om, naargelang de noden en op maat van hun beschikbare competenties, actiegericht te handelen.
- Er is een transparant en werkbaar stagecontract, op basis van een algemene format en met een beperkte administratieve workload. De aanbieder van een stagewerkplek wordt maximaal ontzorgd.
- De activeringsbegeleiding en de activeringsstage zijn trajectmatig en inhoudelijk inherent met elkaar verbonden.
- De deelnemers en stagewerkplekken hebben de kans om deel te nemen aan een tevredenheidsmeting, waarvoor een algemeen format beschikbaar is.

Globale beleidsadviezen de Werkplekarchitecten - Sterpunt Inclusief Ondernemen

- **Verzeker een geïntegreerde begeleiding met sterke afstemming tussen de werk- en zorgcomponent**

De geïntegreerde begeleiding, met een sterk op elkaar afgestemde werk- en zorgcomponent, zoals binnen de projecten door de regionale partnerschappen werd uitgebouwd en gegarandeerd, is van cruciaal belang en dient ook in de toekomst te worden gewaarborgd. Deze geïntegreerde begeleiding werk-zorg maakt de kracht uit van de activeringsbegeleiding.

- **Garandeer een adequate financiering van de gespecialiseerde partners**

De vooropgestelde prijssetting van 1252 euro/traject voor de empowerende acties door de empowermentpartner is verdedigbaar en relevant. De voorziene financiering van 1200 euro voor de activeringsstage kan op bijval rekenen. Tegelijk is het cruciaal dat daarnaast de zorgpartners een substantieel bedrag toegewezen krijgen om gespecialiseerde zorg te garanderen.

- **Valideer de bestaande partnerschappen die de activeringsbegeleiding – en stages regionaal mee uitbouwden**

De huidige partners staken via de projecten hun nek uit voor de uitbouw van de activeringsbegeleiding – en stages. Zij investeerden sterk in de uitbouw van performante regionale netwerken en de noodzakelijke expertise. Een borging hiervan, via de validering

van deze partnerschappen, is met het oog op de nodige continuïteit en het verduurzamen van deze investeringen aangewezen. De huidige partners verdienen een plaats in het definitieve kader. Daarbij is het geven van voldoende autonomie aan de betrokken partners cruciaal om regionaal passende en werkbare afspraken te kunnen maken.

P.S. We maken van de gelegenheid gebruik om de hiernavolgende, te verhelpen ‘technische storingen’ onder de aandacht te brengen:

- Langs de kant van de uitbetalingsinstellingen (vakbonden) zorgt de verplichte Dimona-aangifte nog te vaak voor problemen met de uitbetaling van de werkloosheidsvergoeding. Via Dimona is niet duidelijk dat het gaat om een onbetaalde stage. De vakjes op de stempelkaart zijn zwart gekleurd, waardoor men denkt dat de cliënt aan het werk was en geen werkloosheidsvergoeding wordt betaald ook al gaat het om een onbetaalde stage. De informatiedoorstroming over deze materies kan dus beter. Hierop werd en wordt vanuit arbeidsmarktregisseur VDAB en GTB ingezet.
- Op individueel dossierniveau komt het voor dat een ‘traject’ een zeer lange periode overspant (bv. 2,5 jaar): vanaf de eerste doorverwijzing van de klant naar VDAB voor activeringszorg, tot het plaatsvinden van een onderzoek, tot aanmelding door GTB bij de TAZ partners en het uiteindelijk advies (dat daarna nog moet worden uitgevoerd). Dit is uiteraard te lang en te vermijden.
- De huidige tegemoetkoming in de vervoersonkosten (0,15 euro per km) is al jaren dezelfde en ontoereikend. Wanneer bijvoorbeeld een stagiair aangewezen is op de trein om tijdig op de stageplaats te zijn, raakt hij niet uit de kosten met het goedkoopste tarief van NMBS. Een toereikende tegemoetkoming in deze vervoersonkosten is noodzakelijk.
- Wanneer een activeringsstage 6 maanden duurt, komt de vergoeding voor verplaatsing van en naar de stageplaats pas na het einde van de stage. Voor deze kwetsbare doelgroep is dit niet ideaal en mogelijk ook vlot oplosbaar.

Op voorstel van de empowermentpartners – de Werkplekarchitecten binnen de werkgroep, zal Sterpunt Inclusief Ondernemen de vraag stellen om toe te treden tot SUEM. De vzw SUEM.be is de Belgische vereniging voor de Supported Employment, die deel uitmaakt van de European Union of Supported Employment.

Sterpunt Inclusief Ondernemen en de Werkplekarchitecten delen met SUEM het streven naar een inclusieve arbeidsmarkt en de overtuiging dat kansen krijgen om op een gewone werkvloer te werken hiertoe de beste mogelijkheden biedt.

Deze nota is een gezamenlijk initiatief van Sterpunt Inclusief Ondernemen en de Werkplekarchitecten actief binnen TAZbis:

Alternatief, De Winning, De Ploeg, DIT/JOMI, Compaan, Groep INTRO, Kopa Limburg, Levanto, Mentor, Sociale Werkplaats De Sleutel, Team, WEB, Werkperspectief.

Vragen of opmerkingen?

Contacteer Sammy Kolijn (stafmedewerker onderzoek en advisering, Sterpunt Inclusief Ondernemen) via sammy@dewerkplekarchitecten.be of 09/ 220 84 31.